

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Salamanderkartlegging i utvalgte ynglelokaliteter i Oslo og Bærum kommuner

Tittel : Salamanderkartlegging i utvalgte
ynglelokaliteter i Oslo- og Bærum kommune

Dato : 11.2020

Forfatter : Irene Elgtvedt, Norsk Zoologisk Forening, avd. Oslo og
Akershus

Rapportnummer : 16/2021

ISBN : 978-82-93931-15-7

Emneord : Oslo kommune, Bærum kommune, storsalamander,
småsalamander, amfibier, overvåkning, kartlegging, dammer

Utgiver : Statsforvalteren i Oslo og Viken

Antall sider : 31

Ansv. sign : Karsten Butenschøn

Forside- og
baksidebilder : Storsalamander. Foto: Irene Elgtvedt

Sammendrag : Denne rapporten beskriver feltarbeidet som ble utført for å
kartlegge forekomsten av småsalamander (*Lissotriton vulgaris*) og
storsalamander (*Triturus cristatus*) i utvalgte lokaliteter
i Oslo- og Bærum kommune. Informasjonen for mange av
dammene er fra eldre feltundersøkelser, og målet med
kartleggingen har vært å oppdatere kunnskapen til utvalgte
amfibiellokaliteter.

Det ble funnet storsalamander i 10 av de 20 dammene. Det ble
påvist småsalamander i 18 av de 20 dammene.

I Oslo kommune ble det fanget totalt 67 storsalamandere i 7 av
de 12 undersøkte lokalitetene. Storsalamander har ikke tidligere

blitt registrert i Ringerikstjern nord (Hadelandsputten) og Svartputt fra før. Storsalamander ble ikke funnet i Årvoll, Planetveien 14, Abildsømyra (nord), Sølvdobla og Bergensveien 39. Det ble fanget 81 småsalamandre i 10 av de totalt 12 undersøkte lokalitetene. Småsalamander ble ikke funnet i Abildsømyra (nord) og Bergensveien 39. Totalt ble det fanget 148 salamandere i Oslo kommune.

I Bærum kommune ble det fanget totalt 27 storsalamandere i 3 av de 8 undersøkte lokalitetene. Storsalamander ble ikke funnet i Skallumdammen, Tjersrudtjernet, Telenor Eiendom (nr. 16 og nr. 17) og Storøykilen naturreservat. Storsalamander har ikke tidligere blitt registrert i Tjernsmyr fra før. Alle 8 undersøkte lokalitetene ble det funnet småsalamander, og det ble fanget 501 småsalamandre til sammen. Det ikke registrert funn av småsalamander i Artsdatabanken fra før i lokalitetene; Tjersrudtjernet, Telenor Eiendom (nr. 16 og nr. 17) og Storøykilen naturreservat. Totalt ble det fanget 528 salamandere i Bærum kommune.

Innhold

1	Bakgrunn	6
2	Metode og områdebeskrivelse	7
2.1	Metode	7
2.2	Områdebeskrivelse	8
2.2.1	Årvolldammen	10
2.2.2	Skullerudmåsan dam	11
2.2.3	Fjellstadputten	12
2.2.4	Planetveien 14	13
2.2.5	Abildsømyra, nord	14
2.2.6	Bamsetjern	15
2.2.7	Smørholet	16
2.2.8	Sølvdobla	17
2.2.9	Hyttlikulpen	18
2.2.10	Svartputt (nord)	19
2.2.11	Ringerikstjern nord	19
2.2.12	Bergensveien 39	20
2.2.13	Skallumdammen	21
2.2.14	Tjernsrudtjernet	22
2.2.15	Telenorddammen	23
2.2.16	Telenor Eiendom, nord	24
2.2.17	Telenor Eiendom, sør	25
2.2.18	Snarøytjernet	26
2.2.19	Storøykilen naturreservat	27
2.2.20	Tjernsmyr	28
3	Resultater	29
3.1	Oslo kommune	29
3.2	Bærum kommune	30
4	Referanser	31

Forord

Norsk Zoologisk Forening, avd. Oslo og Akershus (NZF OA) fikk våren 2017 et nytt styre etter flere år uten aktivitet. Den samme høsten vedtok styret å kartlegge salamander i Oslo. Med oss på laget fikk vi hjelp av Børre Dervo ved Norsk institutt for naturforskning (NINA). Han hjalp et ferskt styre bestående av bl.a. flere biologistudenter til få fangstillatelse av Miljødirektoratet, og gi opplæring til alle frivillige som deltok i kartleggingen. Lokallaget har siden 2018 kartlagt salamandre.

En stor takk til alle frivillige som har bistått under feltarbeidet; Mathias Bondeson, Ines Bråthen, Joe Kristoffer Partyka, Kristoffer Weiby, Karoline Aasen Skryten, Turid Neby Berge og Luka Neumann.

Oslo, 1. november 2020

Irene Elgtvedt
Prosjektleder

1 Bakgrunn

Det er et stort behov for nytt kartleggingsarbeid av salamander. Det er regelmessig behov for naturkartlegging i forbindelse med prosjekter som utføres av kommunen, bl.a. utbygging av veier, gang-/sykkelveier, turveier og idrettsanlegg. Det er videre et betydelig behov for kvalitetssikring/oppdatering av eldre kartlagte områder og generell oppdatering av det faglige innholdet i Miljødirektoratets naturdatabase.

Naturmangfoldloven stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand (§ 8). BYM drifter en egen naturdatabase med tilhørende digitalt kartverk for naturtypeområder, viltområder, områder med fremmede plantearter m.m. Disse dataene er et viktig grunnlag for å sikre at saksbehandling og politiske vedtak i kommunene skjer i tråd med naturmangfoldlovens krav til kunnskapsgrunnlag. Dataene leveres videre for innarbeiding i Miljødirektoratets Naturbase og bruk av andre aktører.

Det var krav om at tiltak skulle gjennomføres for å hindre spredning av den sykdomsframkallende soppen *Batrachochytrium dendrobatidis*. Algesoppen *Batrachochytrium dendrobatidis* ble påvist i Akershus for første gang i 2017 (Taugbøl m.fl. 2017). Retningslinjene fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus skulle følges for å unngå spredning av farlige amfibiesykdommer (FM i Oslo og Akershus m.fl. 2018).

2 Metode og områdebeskrivelse

2.1 Metode

For fangst av larver og voksne dyr kreves det en egen tillatelse fra Miljødirektoratet. Utstyret som ble brukt til kartlegging ble desinfisert med Virkon S og retningslinjene gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus, ble fulgt (Miljødirektoratet og Mattilsynet, 2018). Opplæring av fangstmetode ble gitt av Irene Elgtvedt til alle nye frivillige som var med på kartleggingen. Det ble samtidig demonstrert og informert om desinfisering av feller og annet utstyr.

Figur 2.1. Ines, Jo Kristoffer, Luka, Karoline og Kristoffer viser fram fangsten ved Fjellstaddammen i Østmarka. Foto Irene Elgtvedt ©

Det ble brukt sammenleggbare nettingruser til fangst av salamander se Figur 2.2. Disse rusene er laget av flettet nylon (trådykkelse 0,5 mm) med en kjegleformet inngang ("kalv") i hver ende. På midten er det en glidelås som kan åpnes for tømning av rusa og for plassering av en tom halvlitersflaske. Det gjøres for at rusa skal holde seg flytende og gi fangede dyr tilgang til luft. Sikring av lufttilgang er spesielt viktig for vanntemperaturer høyere enn 15 °C (Skei, m.fl. 2010). Lengden på rusa er 600 mm, diameteren 250 mm, maskevidden i nettingen til rusa 5 mm og åpningen i kalven er en metallring med diameter på 15 mm (<http://www.dreamtm.no/produkt/dreamtm-orekyteteine-m-2-innganger/>).

Til halvparten av ruser ble det festet et svart tau på 3 meter og den andre halvparten fikk ruser med et gult tau på 5 meter. Totalt hadde NZF tilgang til 40 ruser. Det ble kjøpt inn litt flere ruser enn det som til enhver tid ble benyttet. Det var derfor alltid tilgjengelig ekstra ruser som desinfisert og klare til bruk.

Innsamling av salamander med fiskeruser foregikk ved at rusene ble satt tilfeldig enkeltvis på grunt vann nært land, slik at ulike habitattyper i størst mulig grad ble dekket. Rusene ble ofte plassert der sumpvegetasjonen sluttet og gjerne i nærheten av vannvegetasjon. Avstanden varierte noe fra dam til dam. Avstand mellom rusene skal i utgangspunktet være minst tre meter slik at 30 til 100 meter av omkretsen til en lokalitet ble dekket. I små lokaliteter kan avstanden bli

mindre. For lokalitetene i denne undersøkelsen varierte avstanden fra 0,5 til 5 meter og fangsttiden var fra 13,5 til 23,5 timer.

Ruser er en passiv fangstmetode (Dodd 2010). Fellene har ingen form for åte. Dyrene må selv oppsøke fella. For de voksne skjer dette i forbindelse med reprodutiv aktivitet. Det er aktiviteter i forbindelse med parring, egglegging eller matsøk som fører dyrene inn i fellene. Det er en tendens til at flere enn ett individer fanges i ei ruse samtidig, Trolig som et resultat at dyrene oppsøker hverandre under parringsleken. Larver går også inn i denne typen feller. Salamanderne kan i utgangspunktet fanges i ruser fra de ankommer yngelokaliteten i mars-april til de de forlater yngelokaliteten i juli-august. Fangstmetoden er kvantitativ for voksne salamander, men fanger også larver og rumpetroll av alle amfibiartene.

Det er antatt at ruser med avstand på mer enn tre meter ikke påvirker hverandres fangst. I de minste lokalitetene førte minimumsavstanden på tre meter til at færre ruser ble brukt og hele omkretsen ble dekket. Det antas at fangstene i en lokalitet et gitt fangstår er uavhengige observasjoner. Og det antas her at rusene fanger hanner og hunner likt, dvs. det er ikke noe forskjell i fangstsannsynlighet mellom kjønnene. Det regnes med at fangst per tid er konstant når det fanges gjennom et helt døgn og har omtrent lik innsats i hver lokalitet. Det ble ikke brukt åte i rusene.

2.2 Områdebeskrivelse

Tabell 2.1, og tabell 2.2 gir en oversikt over alle de kartlagte lokalitetene med informasjon om ID, navn, koordinater, areal og høyde over havet. I **figur 2.3** viser registreringene av storsalamander i Oslo og Bærum (Artskart). Under er det gitt en nærmere beskrivelse av hver enkelt lokalitet med kart og bilde. I **tabell 2.3** og **tabell 2.4** er fangsttinningsraten for alle lokalitetene beskrevet med antall ruser, fangsttidspunkt og innsats i timer.

Tabell 2.1. Kartlagte lokaliteter i Oslo kommune med ID og navn, koordinater, areal og høyde over havet.

ID	Lokalitetsnavn	Nr	UTM 33 Ø	UTM 33 N	Areal (m ²)	Hoh (m)
ukjent*	Årvollveien 50	1	266518	6653563	72	199
BN00064330	Skullerudmåsan (dam)	2	268374	6643770	550	186
BN00064335	Fjellstadputten	3	268661	6643933	1 200	190
BN00064987	Planetveien 14	4	259920	6654825	48	238
ukjent*	Abildsømyra, nord	5	265936	6645768	421	111
BN00064044	Bamsetjern	6	271811	6656235	3 469	326
BN00063908	Smørholet	7	270548	6641698	264	201
BN00065022	Sølvdobla	8	269192	6641243	9 600	191
ukjent*	Hyttlikulpen	9	257996	6658534	1 241	416
BN00063595	Svartputt (nord)	10	258183	6659477	3 372	399
BN00065020	Ringerikstjern nord	11	257025	6659589	2 436	237
ukjent*	Bergensveien 39	12	270299	6654872	283	209

*Lokalitet ikke registrert i Naturbase.

Tabell 2.2. Kartlagte lokaliteter i Bærum kommune med ID og navn, koordinater, areal og høyde over havet.

ID	Lokalitetsnavn	Nr	UTM 33 Ø	UTM 33 N	Areal (m²)	Hoh (m)
FK00015434	Skallumdammen	13	253701	6649915	2 700	42
FK00015058	Tjernsrudtjernet	14	254652	6650781	9 800	61
BN00046246	Telenordammen	15	255426	6648489	1000	11
FK00015120	Telenor Eiendom, nord	16	255661	6648522	1 882	8
ukjent*	Telenor Eiendom, sør	17	255714	6648092	1 267	4
FK00015322	Snarøytjernet	18	254175	6646124	6 446	18
FK00015366	Storøykilen naturreservat	19	254263	6647825	2 145	4
FK00015439	Tjernsmyr (Lysakermyra)	20	255549	6649572	31 700	13

Tabell 2.3. Kartlagte lokaliteter i Oslo med ID og navn, antall ruser, tidsrom og fangsttid.

ID	Lokalitetsnavn	Antall ruser	Fra (dato/kl)	Til (dato/kl)	Fangsttid (timer)
ukjent*	Årvolldammen	0	18.05.2020 11:30	18.05.2020 14:00	0
BN00064330	Skullerudmåsan (dam)	14	20.05.2020 19:00	21.05.2020 17:00	22
BN00064335	Fjellstadputten	14	20.05.2020 19:30	21.05.2020 18:00	22,5
BN00064987	Planetveien 14	3	25.05.2020 18:30	26.05.2020 11:30	18
ukjent*	Abildsømyra, nord	10	25.05.2020 20:00	26.05.2020 12:30	16,5
BN00064044	Bamsetjern	12	27.05.2020 11:30	28.05.2020 12:30	13,5
BN00063908	Smørholet	7	10.06.2020 12:30	11.06.2020 11:30	23
BN00065022	Sølvdobla øst	7	10.06.2020 14:00	11.06.2020 13:30	23,5
BN00065022	Sølvdobla vest	7	11.06.2020 14:00	12.06.2020 12:00	22
ukjent*	Hyttlikulpen	12	16.06.2020 18:00	17.06.2020 17:00	23
BN00063595	Svartputt (nord)	12	17.06.2020 19:30	18.06.2020 17:00	22,5
BN00065020	Ringerikstjern nord	12	18.06.2020 20:00	19.06.2020 17:00	22
ukjent*	Bergensveien 39	10	24.06.2020 18:00	25.06.2020 17:00	23

Tabell 2.4. Kartlagte lokaliteter i Bærum med ID og navn, antall ruser, tidsrom og fangsttid.

ID	Lokalitetsnavn	Antall ruser	Fra (dato/kl)	Til (dato/kl)	Fangsttid (timer)
FK00015434	Skallumdammen	12	08.05.2020 21:00	09.05.2020 11:00	14
FK00015058	Tjernsrudtjernet	13	09.05.2020 14:00	10.05.2020 11:30	21,5
BN00046246	Telenor dammen	6	13.05.2020 19:00	14.05.2020 18:00	23
BN00046246	Telenor dammen	5	02.06.2020 19:00	03.06.2020 18:00	23
FK00015120	Telenor Eiendom, nord	6	13.05.2020 18:00	14.05.2020 17:00	23
ukjent*	Telenor Eiendom, sør	4	13.05.2020 18:30	14.05.2020 17:30	23
ukjent*	Telenor Eiendom, sør	6	02.06.2020 18:30	03.06.2020 17:30	23
FK00015322	Snarøytjernet	13	03.06.2020 21:15	04.06.2020 18:15	21
FK00015366	Storøykilen naturreservat	10	09.06.2020 18:00	10.06.2020 17:00	23
FK00015439	Tjernsmyr (Lysakermyra)*	5	09.06.2020 19:30	10.06.2020 18:30	23

2.2.1 Årvolldammen

Bymiljøetaten hadde ikke kjennskap til denne amfibielokaliteten før våren 2020, og lokaliteten var derfor ikke lagt inn i kartverket som brukes som grunnlag for behandling av plan- og byggesaker. Årvolldammen hadde heller ingen tidligere funn av amfibier registrert i de nasjonale rapporteringsportalene artsobservasjoner.no og artskart.no. Dette resulterte med at påbegynt bygging av barnehagen ble midlertidig stoppet for å kartlegge området for amfibier. Lokaliteten ble undersøkt 18. mai og ingen ruser ble plassert ut dammen da den var tørket helt ut. Salamanderne ble gravd forsiktig ut av mudret i den uttørkede dammen for hånd.

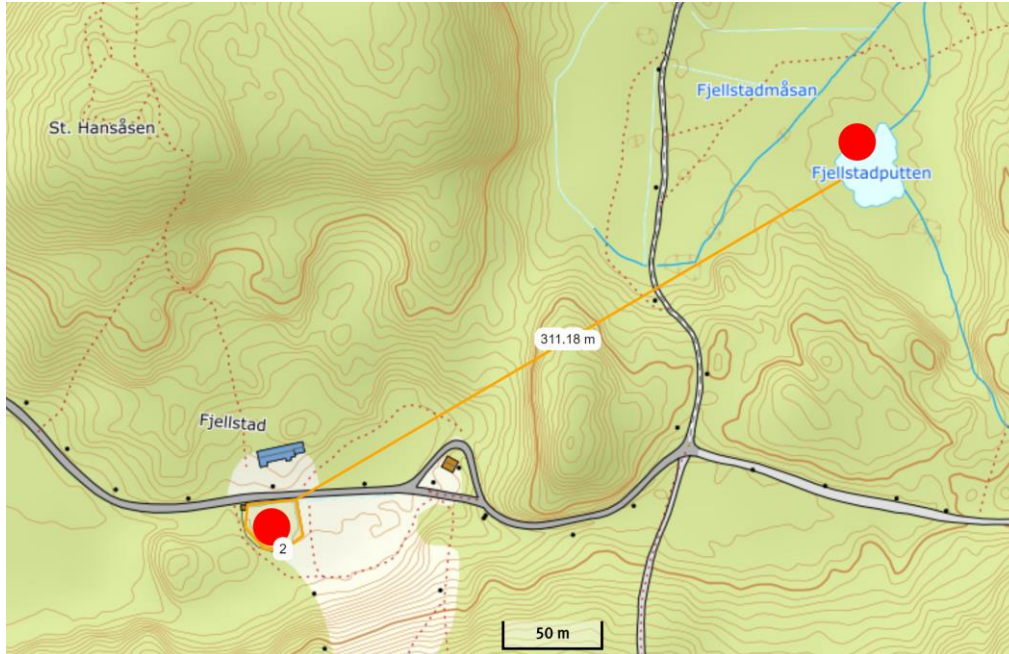
Figur 2.2. Dammen skulle bli gjenfylt og brukes til lekeareal til den nye barnehagen. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.3. Dammen ble gjerdet inn etter at det ble kjent av forekomst av salamander. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.2 Skullerudmåsan dam

Skullerudmåsan dam eller Fjellstaddammen (BN00064330) som den ofte blir kalt, ligger ca. 300 meter sørvest fra Fjellstadputten i luftlinje, se **figur 2.4**. Dammen er trolig anlagt som drikkevannskilde og funn av storsalamander og småsalamander er tidligere registrert (Miljødirektoratet, 2020).

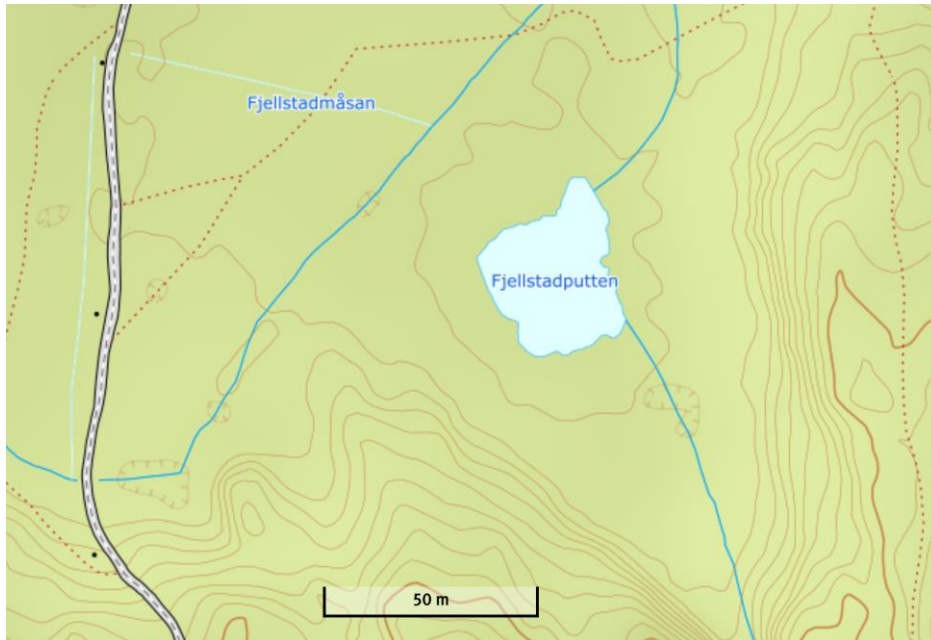
Figur 2.4. Oversikt over dammen som hører til Østmarka i Oslo. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.5. Skullerudmåsan dam. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.3 Fjellstadputten

Fjellstadputten ligger i kanten av løv- og barskog (**figur 2.6**). Lokaliteten har tidligere blitt undersøkt i 2002 og det var kjent forekomst av storsalamander og småsalamander (Miljødirektoratet, 2020).

Figur 2.6. Oversikt Fjellstadputten (BN00064335). Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.7. Fjellstadputten. Foto Irene Elgtvedt ©

2.2.4 Planetveien 14

Dammen ligger vest for Planetveien 14 (BN00064987) og fremkommer ikke på kartet (tegnet inn i oransje **figur 2.8**). Det har tidligere blitt registrert både storsalamander og småsalamander, men i dag er det lite egnet habitat for storsalamander på grunn av størrelsen og vanndybden i dammen. Nord for dammen ligger en privat dam ved Båndtjernveien 5, den ble undersøkt av oss i NZF og har en god bestand av salamandere (Elgtvedt og Dervo, 2018).

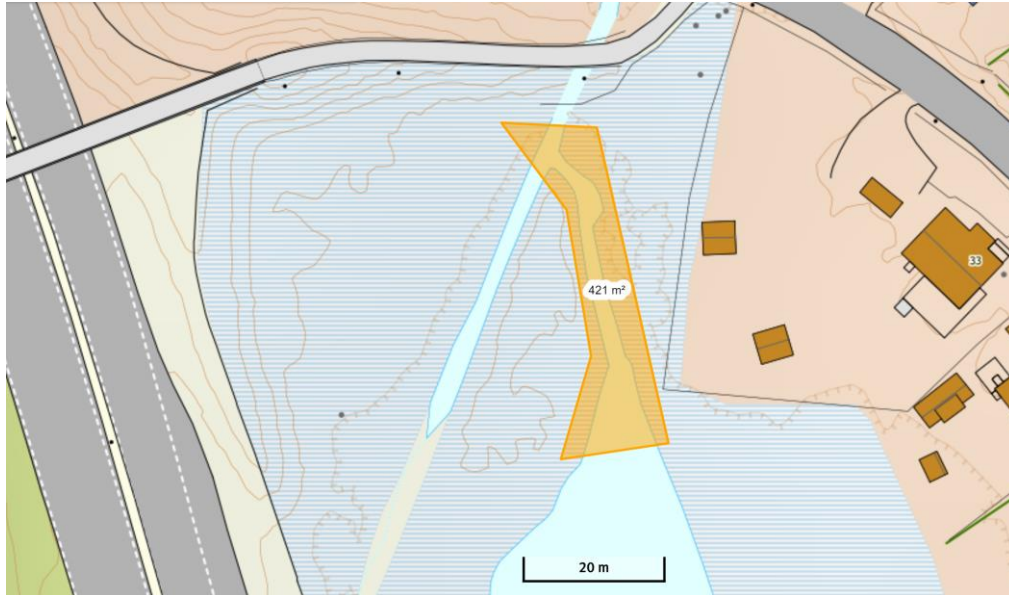
Figur 2.8. Oversikt over dammen merket med oransje. Kartgrunnlag: Norges kartverk

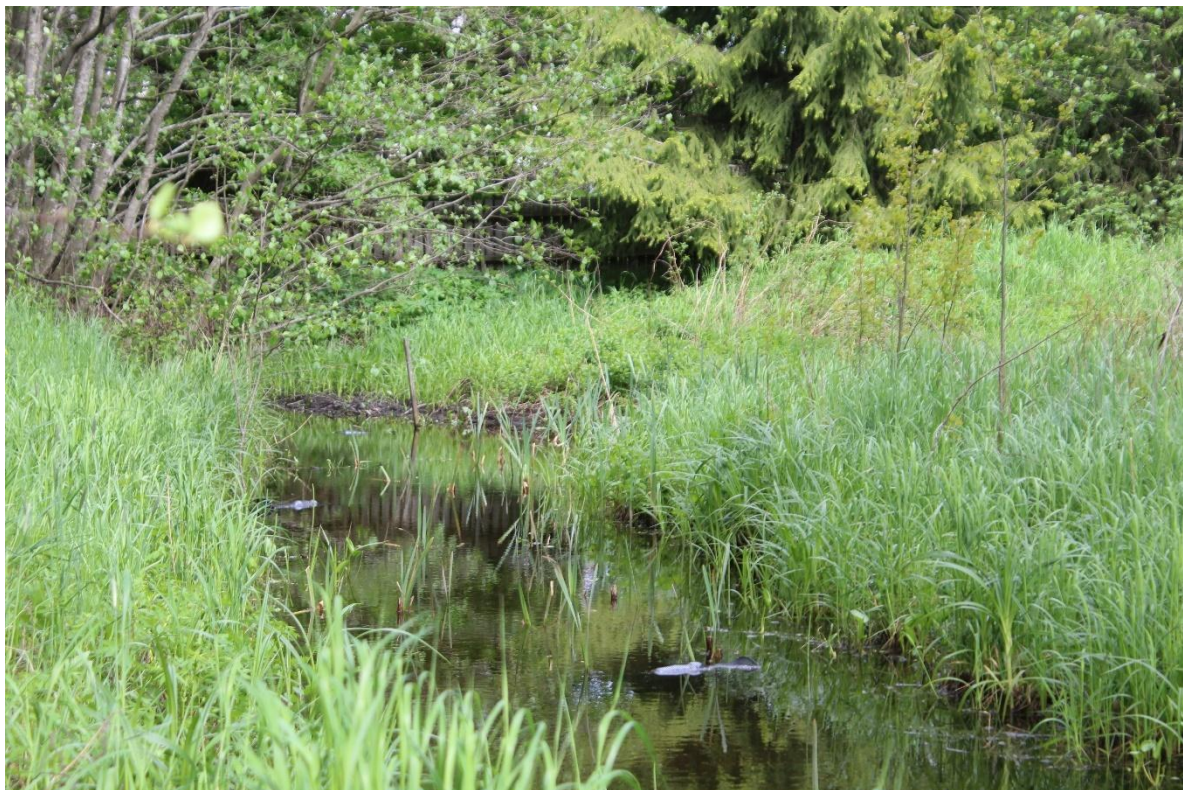
Figur 2.9. Planetveien 14. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.5 Abildsømyra, nord

NZF undersøkte i 2019 også samme området på sørenden uten funn av salamandere, men det ble funnet spissnutefrosk (Elgtvedt, 2019). Denne gangen ble det undersøkt i nord for Abildsømyra (**figur 2.10**).

Figur 2.10. Oversikt over Abildsømyra nord. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.11. Nordenden av Abildsømyra. Foto Irene Elgtvedt

2.2.6 Bamsetjern

Bamsetjern (BN00064044) ble kun undersøkt i sørenden da denne siden hører til Oslo kommune (figur 2.12). Det er tidligere registrert både stor- og småsalamander i Bamsetjern (Miljødirektoratet 2020).

Figur 2.12. Oversikt over Bamsetjern. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.13. Bamsetjern. Foto: Irene Elgtvedt ©.

2.2.7 Smørholet

Smørholet ligger sør for Langvannet i Østmarka (BN00063908), se **figur 2.14**. Området er registrert som naturtype rikmyr og storsalamander har ikke tidligere blitt registrert (Miljødirektoratet, 2020)

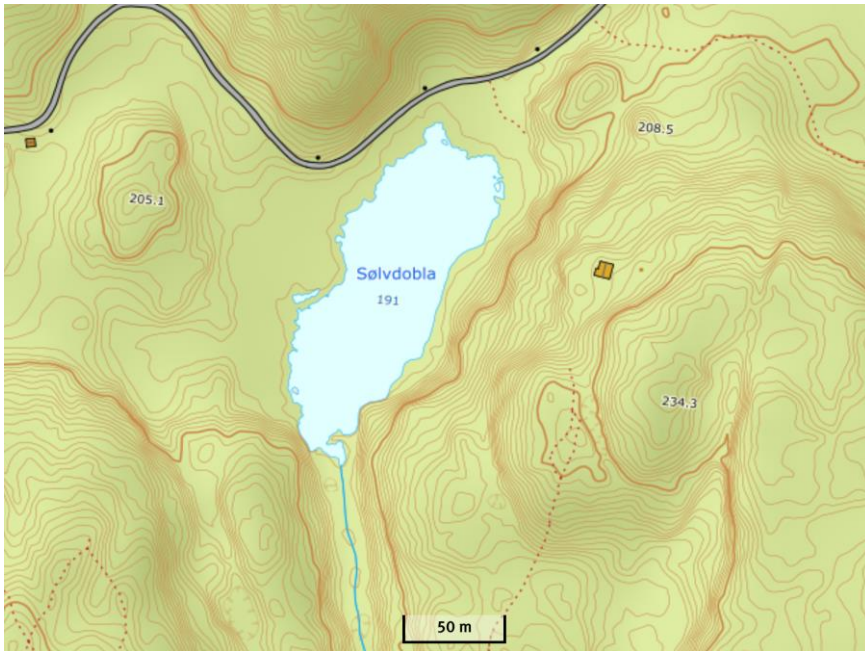
Figur 2.14. Oversikt over Smørholet. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.15. Både buorm og hekkende stokkand ble observert i Smørholet. Foto: Irene Elgtvedt ©.

2.2.8 Sølvdobla

Sølvdobla (BN00065022) ble undersøkt to ganger da førstegangen resulterte ingen funn av salamander. Første forsøk ble nordsiden undersøkt med å sette ut fellere. Da fellene ble funnet tomme dagen etter ble sørenden undersøkt. Der ble det først observert småsalamander i vannet, og det ble derfor bestemt å sette ut fellene på nytt. Denne gangen i sørenden av Sølvdobla, se **figur 2.16**. Det ble observert mye vak av fisk. Det er tidligere registrert funn av småsalamander.

Figur 2.16. Oversikt Sølvdobla. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.17. Fellene klare til å settes ut i Sølvdobla. Foto: Irene Elgtvedt ©.

2.2.9 Hyttlikulpen

Hyttlikulpen ligger i Nordmarka i Oslo (**figur 2.18**). Lokaliteten ble undersøkt 16.-17. juni med 12 ruser. Lokaliteten ble undersøkt i 2019 uten funn av storsalamander.

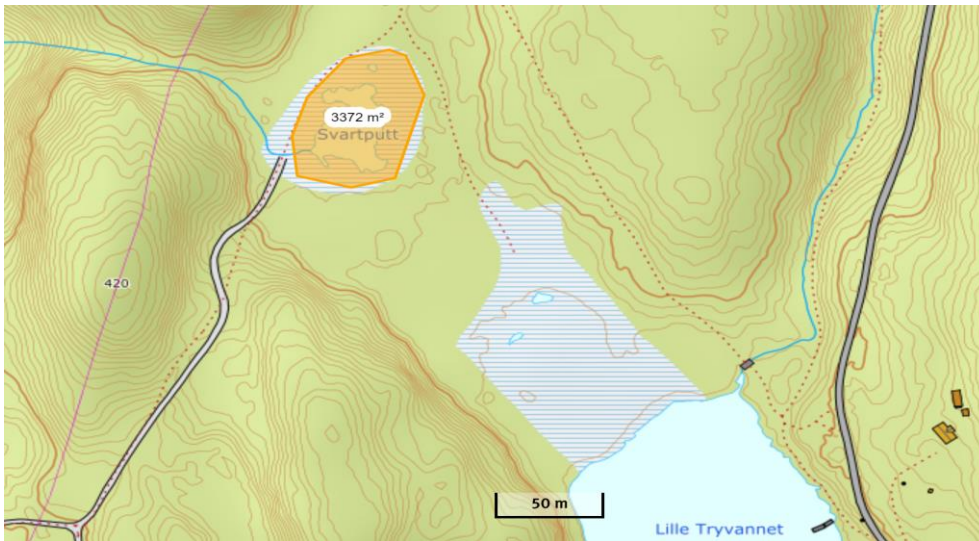
Figur 2.18. Oversikt over Hyttlikulpen. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.19. Hyttlikulpen ble undersøkt i 2019 uten funn av storsalamander. Foto: Mathias Bondeson ©.

2.2.10 Svartputt (nord)

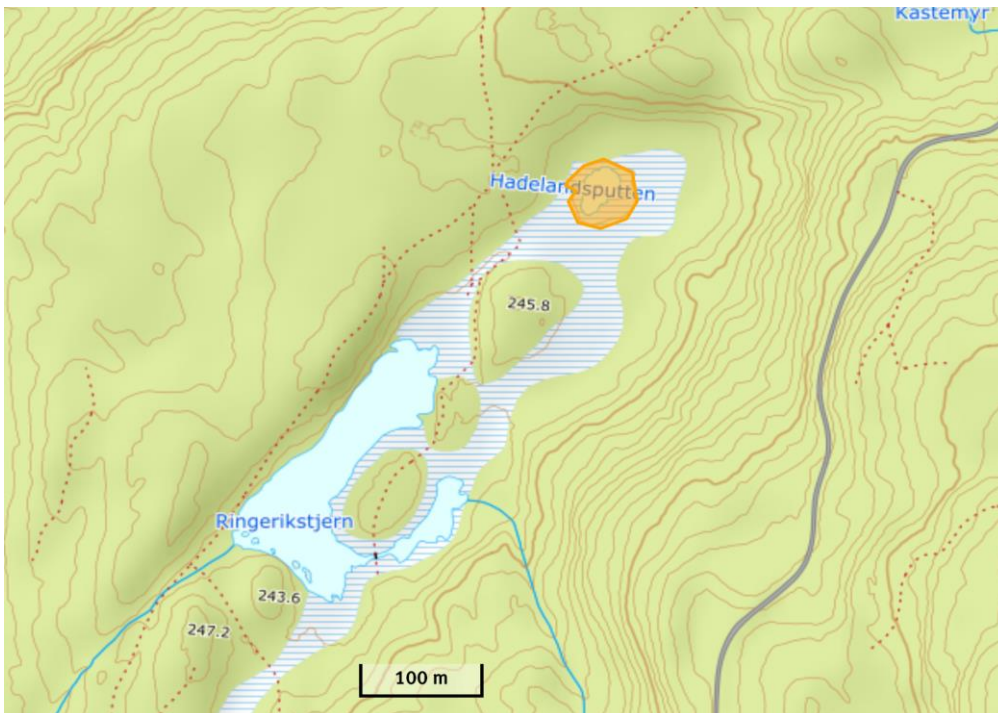
Svartputt (BN00063595) ligger nordvest for Lille Tryvannet (**figur 2.20**). Lokaliteten ble undersøkt 17.-18. juni med 12 ruser.

Figur 2.20. Oversikt Svartputt. Kartgrunnlag: Norges kartverk

2.2.11 Ringerikstjern nord

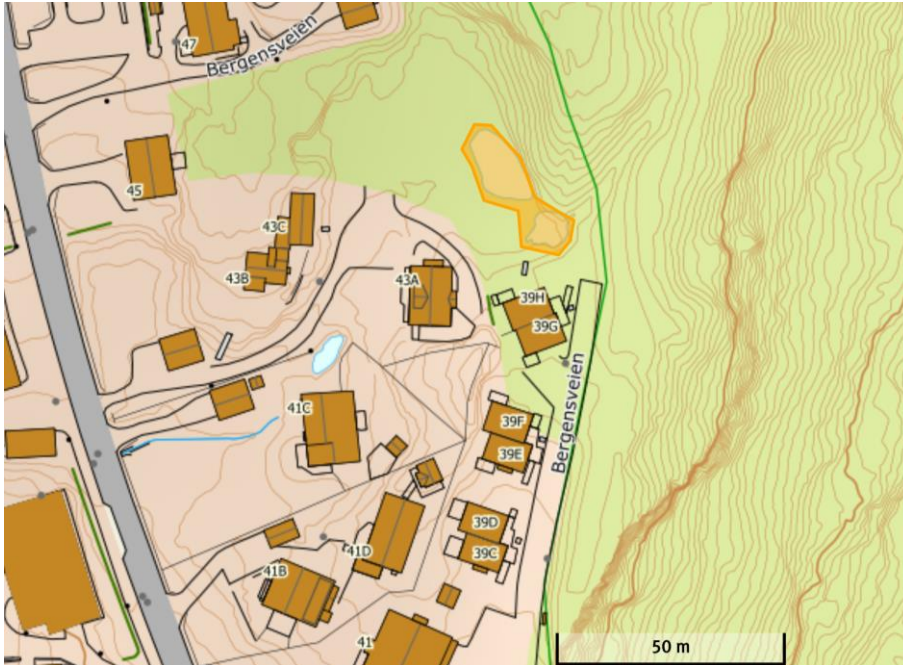
Ringerikstjern (BN00065020) blir også kalt Hadelandsputten (**figur 2.21**). Lokaliteten ble undersøkt 18.-19. juni med 12 ruser.

Figur 2.21. Oversikt over Hadelandsputten. Kartgrunnlag: Norges kartverk

2.2.12 Bergensveien 39

Like ved Bergensveien 39 liker 2 mindre skogsdammer (figur 2.22). Dammene er skygget ut av større bartrær og slipper derfor inn lite lys. Det har ikke tidligere blitt registrert salamander i området og heller ikke da området ble undersøkt, men det observert store mengder av rumpetroll. For å skille spissnutefrosk fra buttsnutefrosk i larvestadiet må rumpetrollet legges under lupe. Det ble ikke gjort denne gangen.

Figur 2.22. Oversikt over dammene nord for Bergensveien 39H. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.23. Den minste av de to dammene som slipper inn mest lys. Foto: Irene Elgtvedt ©.

2.2.13 Skallumdammen

Skallumdammen (FK00015434) ligger sør for Stabekk skole i Bærum kommune, se **figur 2.24**. Dammen har tidligere blitt undersøkt og funn av småsalamander har blitt registrert.

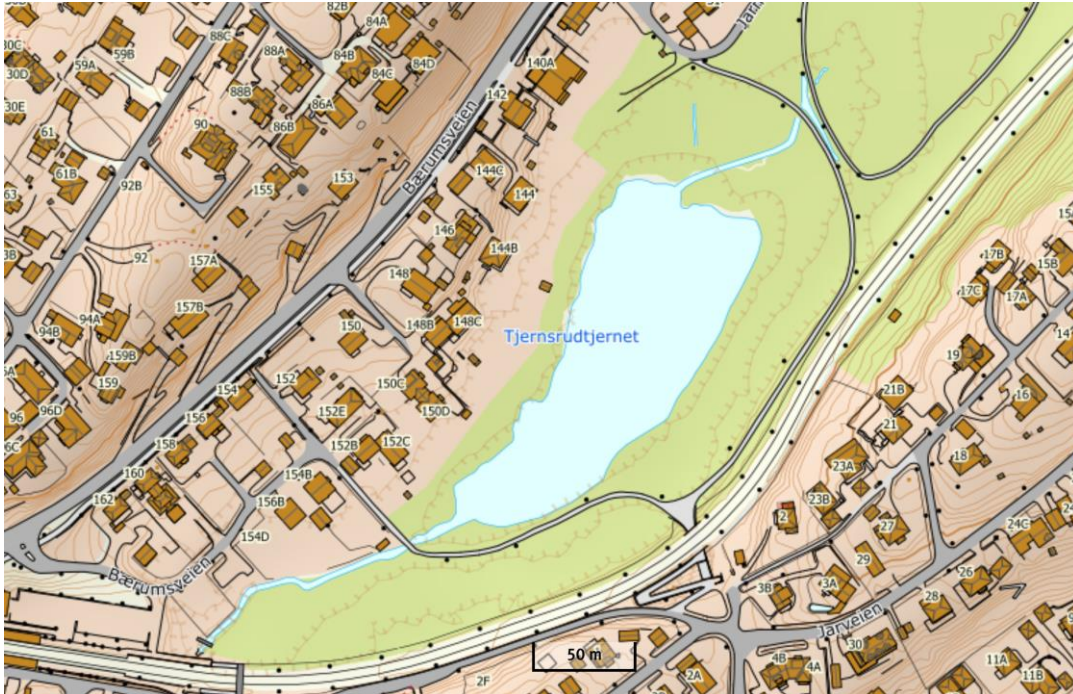
Figur 2.24. Oversikt over Skallumdammen. Kartgrunnlag: Norges kartverk.

Figur 2.25. Skallumdammen. Foto Irene Elgtvedt ©

2.2.14 Tjernsruardtjernet

Tjernsruardtjernet (FK00015058) ligger i Jar gressbane i Bærum kommune (**figur 2.26**). Det har ikke blitt registrert funn av salamander fra før. Artsmangfoldet er rikt i Tjernsruardtjernet og det ble observert hekkende fugler og rikt med insekter i vann og på land, blant annet vannsporpion og vårfluelarver for å nevne noe.

Figur 2.26. Oversikt Tjernsruardtjernet. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.27. Tjernsruardtjernet i Bærum kommune. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.15 Telenordammen

Telenordammen (BN00046246) ligger på Fornebu (**figur 2.28**). Dammen ble undersøkt 13.- 14. mai og det ble satt ut 6 ruser.

Figur 2.28. Oversikt over Telenordammen på Fornebu. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.29. Telenordammen. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.16 Telenor Eiendom, nord

Dammen ligger like ved Telenordammen (**figur 2.30**). Det ble observert klaser med froskeegg i vann vegetasjonen og dammen er flittig brukt av grågås og kvinender. Ingen funn av storsalamander ble funnet da dammen ble undersøkt 13-14. mai.

Figur 2.30. Oversikt dammen på Fornebu. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.31. Dammen som ligger nord for Fornebu Eiendom er ikke registrert med navn. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.17 Telenor Eiendom, sør

Dammen ligger sør for dammen Telenor Eiendom nord (**figur 2.32**). Lokaliteten ble undersøkt sammen med 5. trinn i Storøya skole. Småsalamander har ikke blitt registrert her tidligere.

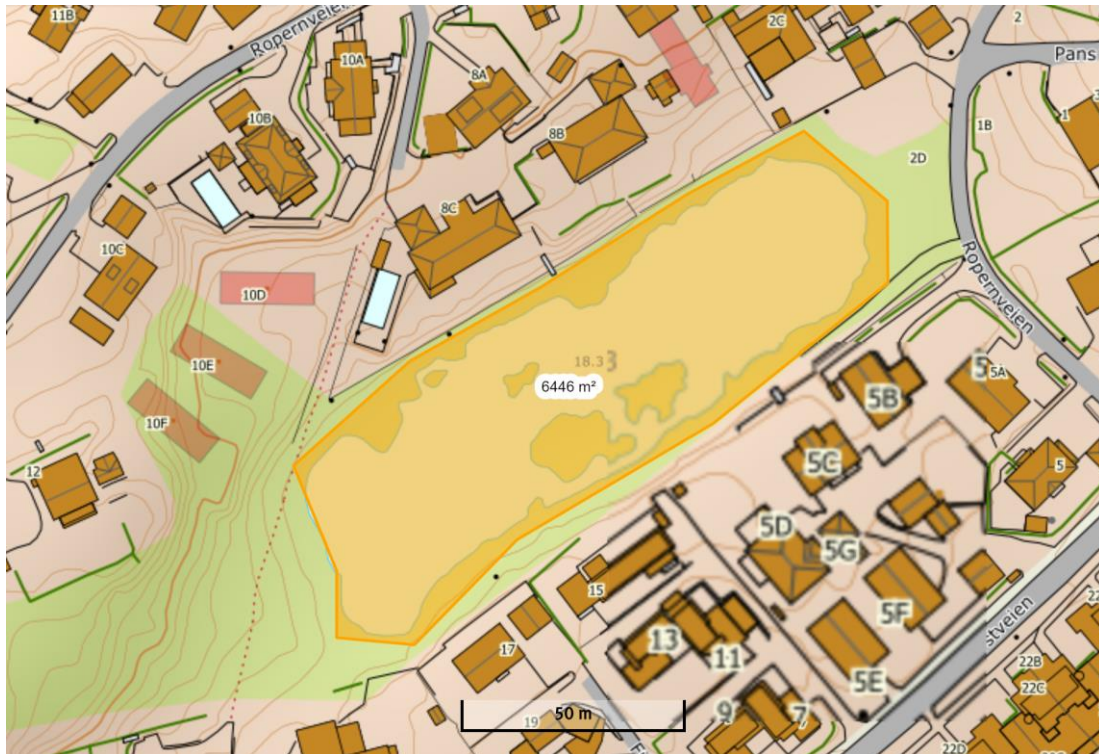
Figur 2.32. Oversikt over dammen. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.33. Equinor Oslo avbildet i bakgrunnen av dammen. Foto Irene Elgtvedt ©.

2.2.18 Snarøytjernet

Snarøytjernet (FK00015322) blir ofte kalt Horsletjernet og ligger på Snarøya (**figur 2.34**). Det er tidligere registrert både stor- og småsalamander. Lokalteten ble undersøkt 3.-4. juni med 13 ruser.

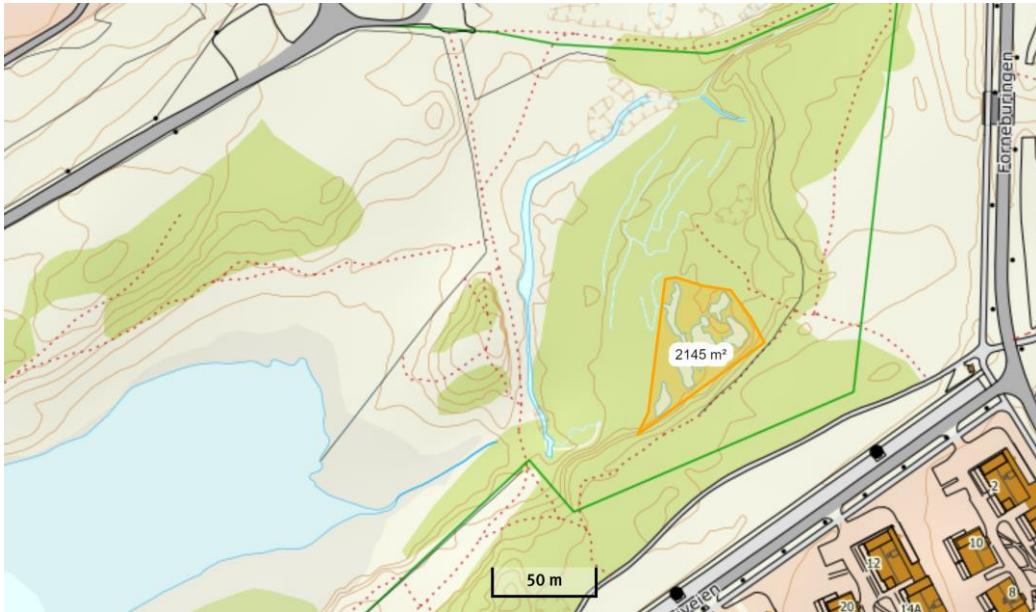
Figur 2.34. Oversikt Snarøytjernet. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.35. Snarøytjernet. Foto: Irene Elgtvedt ©.

2.2.19 Storøykilen naturreservat

Storøykilen naturreservat (FK00015366) ligger på Fornebu i Bærum kommune (**figur 2.36**). Naturreservatet vil bli restaurert

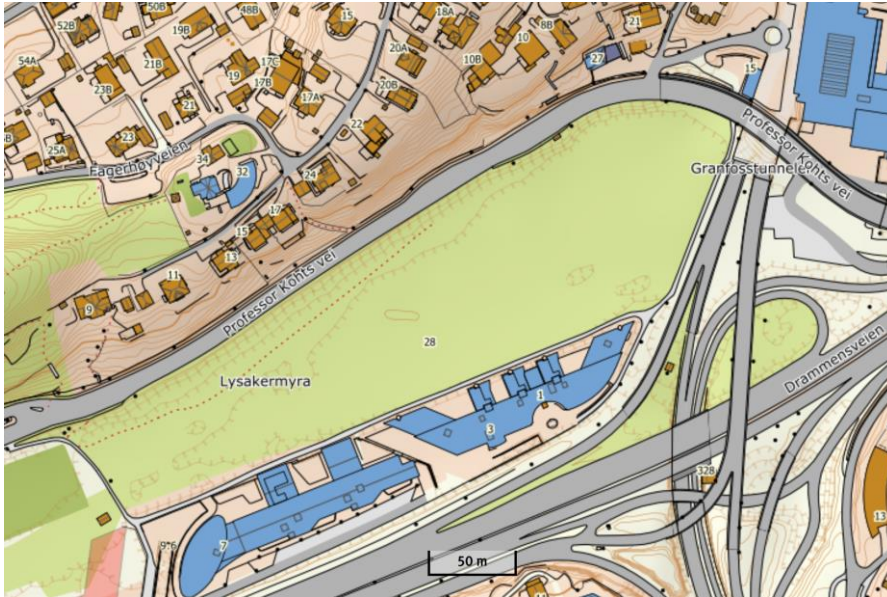
Figur 2.36. Feltet merket med oransje ble undersøkt med feller. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.37. Storøykilen naturreservat. Foto: Irene Elgtvedt ©.

2.2.20 Tjernsmyr

Tjernsmyr er også kalt Lysakertjern (FK00015439) ligger i Bærum kommune (figur 2.38). Lokaltiteten ble undersøkt 9.-10. juni med 5 ruser.

Figur 2.38. Oversikt Tjernsmyr med navnet Lysakermyra på kartet. Kartgrunnlag: Norges kartverk

Figur 2.39. Tjernsmyr ble det funnet storsalamander under gangbroen. Foto: Irene Elgtvedt ©.

3 Resultater

3.1 Oslo kommune

I Oslo kommune ble det fanget totalt 67 storsalamandere i 7 av de 12 undersøkte lokalitetene. Kjønnene var fordelt med 39 hanner, 23 hunner og 5 juvenile individer. Salamanderlarver og juvenile dyr registreres ikke med kjønn. Storsalamander ble ikke funnet i Årvoll (nr 1), Planetveien (nr 4), Abildsømyra (nr 5), Sølvdobla (nr 8) og Bergensveien (nr 20). Av disse lokalitetene var det kun Planetveien det tidligere har blitt observert storsalamander fra før.

Det ble fanget 81 voksne småsalamandre i 10 av de totalt 12 undersøkte lokalitetene, til sammen 59 hanner og 22 hunner (**Tabell 3.1**). Nord for Abildsømyra (nr 5) og Bergensveien 39 (nr 12) var helt uten fangst av småsalamander. I lokalitetene Årvoll (nr 1) er det ikke funn registrert i Artsdatabanken fra før (www.artskart.artsdatabanken.no).

Totalt ble det fanget 148 salamandere i Oslo kommune.

Tabell 3.1. Fangst av salamander i Oslo kommune. Fangsttinningsats er beskrevet i **Tabell 2.3**.

Nr	Lokalitetsnavn	storsalamander <i>Triturus cristatus</i>			småsalamander <i>Lissotriton vulgaris</i>		
		Hann	Hunn	Larve	Hann	Hunn	Larve
1	Årvolldammen	0	0	0	15	8	0
2	Skullerudmåsan	3	0	0	7	1	0
3	Fjellstadputten	16	4	1	6	0	0
4	Planetveien	0	0	0	1	0	0
5	Abildsømyra, nord	0	0	0	0	0	0
6	Bamsetjern	5	4	0	12	2	0
7	Smørholet	4	0	1	4	3	0
8	Sølvdobla	0	0	0	2	0	0
9	Hyttlikulpen	1	3	1	11	4	0
10	Svartputt	6	8	2	1	3	0
11	Ringerikstjern	4	4	0	0	1	0
12	Bergensveien 39	0	0	0	0	0	0
Sum		39	23	5	59	22	0
Antall	storsalamander	67					
Antall	småsalamander	81					

3.2 Bærum kommune

I Bærum kommune ble det fanget totalt 27 storsalamandere i 4 av de 8 undersøkte lokalitetene. Kjønnene var fordelt med 16 hanner og 11 hunner. Storsalamander ble ikke funnet i Skallumdammen (nr 13), Tjernsrudtjernet (nr 14), Telenor Eiendom (nr 16 og nr 17) og Storøykilen naturreservat (nr 19). Storsalamander har ikke tidligere blitt registrert i Tjernsmyr (nr 20) fra før.

Det ble fanget 501 voksne småsalamandre, til sammen 436 hanner og 65 hunner (**Tabell 3.2**). I lokalitetene Storøykilen naturreservat (nr 19) er det ikke registrert funn av salamander i Artsdatabanken fra før (www.artskart.artsdatabanken.no).

Totalt ble det fanget 528 salamandere i Bærum kommune.

Tabell 3.2. Fangst av salamander i Bærum kommune. Fangsttinningsats er beskrevet i **tabell 2.4**.

Nr	Lokalitetsnavn	storsalamander <i>Triturus cristatus</i>			småsalamander <i>Lissotriton vulgaris</i>		
		Hann	Hunn	Larve	Hann	Hunn	Larve
13	Skallumdammen	0	0	0	7	5	0
14	Tjernsrudtjernet	0	0	0	45	2	0
15	Telenor dammen	5	3	0	3	8	0
16	Telenor Eiendom, nord	0	0	0	3	6	0
17	Telenor Eiendom, sør	0	0	0	35	6	0
18	Snarøytjernet	3	5	0	52	24	0
19	Storøykilen naturreservat	0	0	0	4	3	0
20	Tjernsmyr (Lysakermyra)	8	3	0	24	11	0
Sum		16	11	0	436	65	0
Antall	storsalamander	27					
Antall	småsalamander	501					

Figur 3.1. Storsalamander hann i parringsdrakt (bilde til venstre) og storsalamander hunn (bilde til høyre). Foto Irene Elgtvedt ©

4 Referanser

- Dervo, B.K., Bærum, K.M. og Diserud O.H. 2017. Bruk av overvåkingsdata til beregning av bestandsutvikling hos storsalamander *Triturus cristatus* og småsalamander *Lissotriton vulgaris* i Norge - NINA Rapport 1408.
- Dervo, B. K., Museth, J., Skurdal, J., Berg, O, K, & Kraabøl, M. 2014, Comparison of active and passive sampling methods for detecting and monitoring the smooth newt (*Lissotriton vulgaris*) and the endangered northern crested newt (*Triturus cristatus*), - *Herpetology Notes* 7: 265-272.
- Dervo, B.K. 2012. Forekomst av salamander i Lier kommune. - Lokalteter i Gullaug - Lahellområdet. NINA Rapport 896.
- Dodd, C. K. 2010. *Amphibian ecology and conservation: a handbook of techniques*. - Oxford University Press.
- Dolmen, D. 2018. *Norske amfibier og reptiler. (Feltherpetologisk guide) – Bli med ut! 9: 1-80 (2. revidert opplag)*. Fagbokforlaget, Bergen.
- Drechler, A., Bock, D., Ortmann, D, & Steinfartz, S. 2010, Ortmann's funnel trap – a highly efficient tool for monitoring amphibian species, - *Herpetology Notes* 3: 13-21.
- Elgtvedt, I. & Dervo, B. K. 2018. Kartlegging av amfibier i utvalgte ynglelokaliteter i Oslo kommune. NINA Rapport 1574. Norsk institutt for naturforskning.
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus. 2018. Ikke spre skadelige amfibiesykdommer. Hentet fra <https://www.fylkesmannen.no/Oslo-og-Akershus/Miljo-og-klima/Nyheter/2018/04/Ikke-spreskadelige-amfibiesykdommer/>
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus. 2018. Rutiner vedrørende feltarbeid i to eller flere amfibiedammer på en dag. Hentet fra <https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-oslo-og-akershus/dokumentfmoa/miljo-og-klima/trua-arter/retningslinjer-for-a-hindre-spredning-av-skadeligeamfibiesykdommer.pdf>
- Gjerde, L. 2008. Kvalitetssikring av observasjoner til spissnutefrosk ved tidligere kjente yngledammer i Oslo. Naturveilederens Oppdragsrapport 2.
- Miljødirektoratet. 2020. Enkelt søk i Naturbase – naturtype dam. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/enkelt-sok/?ds=5&so=ASC&sc=1>
- Skei, J.k., Dervo, B., van der Kooij, J. og Kraabøl, M.J. 2010. Evaluering av registreringsmetoder for nasjonal overvåkning av storsalamander *Triturus cristatus* i Norge – NINA Rapport 589.
- Strand, L. Å. 2002. Amfibienes bruk av dammer og tjern i Oslomarka. Rapport til Oslo kommune.
- Strand, L.Å. 2004a. Forvaltningsplan for dammer og amfibier i Oslo og Akershus. Rapport til Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelinga.